

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

23. februar 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 128 (Alm. del) af 1. februar 2024 stillet efter ønske fra Trine Pertou Mach

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvorfor Finansministeriet bruger tilgangseffekter i Dagpengemodellen, der er 9-10 gange større end den økonomiske forskningslitteratur tilsiger?

Svar

I analyser af adfærdseffekter ved ændrede dagpengeregler kan der skelnes mellem såkaldte afgangseffekter og tilgangseffekter. Ved afgangseffekter menes de adfærdseffekter, som kan tilskrives en ændret adfærd for personer på dagpenge, som i ændret grad vil afgå fra dagpenge til beskæftigelse eller andet. Ved tilgangseffekter menes der de adfærdseffekter, som følger af, at ændrede dagpengeregler kan påvirke incitamentet til at overgå fra fx beskæftigelse til ledighed på dagpenge.

Både afgangseffekter og tilgangseffekter kan være af væsentlig betydning for de samlede adfærdseffekter ved ændrede dagpengeregler. I forbindelse med Dagpengekommissionens arbejde i 2015 blev der udarbejdet et litteraturreview¹, som opsummerer den relevante empiriske forskning. I dette gennemgås et begrænset antal studier, som undersøger tilgangseffekter. Litteraturgennemgangen fastslår imidlertid, at ”Der er evidens for, at ret til ydelse øger afgangsraten fra beskæftigelse til ledighed”.

Derudover fremfører Det Økonomiske Råd i *Dansk Økonomi, forår 2022: Kapitel IV – Tilgangseffekter ved ændrede dagpengeregler*, at ”[...] litteraturen indeholder en anseelig samling af både ældre og nyere empiriske studier, der nærmest entydigt konkluderer, at tilgangen til ledighed øges, hvis ledighedsydelsessystemet gøres mere generøst.” I kapitlet gennemgår Det Økonomiske Råd også en række opmærksomhedspunkter ift. den måde, som tilgangseffekter er modelleret i Dagpengemodellen.

Det er ikke Finansministeriets opfattelse, at den økonomiske forskningslitteratur entydigt peger i retning af, at tilgangseffekterne i den eksisterende dagpengemodel er generelt overvurderede. Det afspejler bl.a., at størrelsen på tilgangseffekter vil afhænge af hvilke konkrete typer af regelændringer, der betragtes. Der kan således både være regelændringer, hvor dagpengemodellen har større effekter end dele af

---

¹ Andersen, Svarer og Vejlin (2015). <https://bm.dk/media/6096/revisedrapport20151004-pdf.pdf>

forskningslitteraturen – ligesom der givetvis også kan være tilfælde, hvor modellen har lavere effekter. Det bemærkes desuden, at tilgangs- og afgangseffekter ikke kan betragtes uafhængigt af hinanden, når der i dagpengemodellen skønnes over strukturelle beskæftigelseseffekter som følge af regelændringer.

Det bemærkes i øvrigt, at der i den udarbejdede analyse af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, hvori det fremføres, at Finansministeriet bruger tilgangseffekter der er 4-10 gange større end den økonomiske forskningslitteratur tilsiger, henvises til en række internationale forskningsstudier. Det er Finansministeriets opfattelse, at man skal være varsom med at uden videre basere regneprincipper for det danske system på international forskningslitteratur. Det skyldes, at der er en række institutionelle forhold, som gør at landene, og derved også effekterne ved ændringer i ydelsessystemerne, adskiller sig fra hinanden, og ofte vil være svært sammenlignelige på tværs af systemer.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister